

ROZDZIAŁ XVII. Budżet Obywatelski Płocka

Budżet obywatelski to szczególna forma konsultacji społecznych i jednocześnie mechanizm partycypacji, który umożliwia mieszkańcom decydowanie o wydatkowaniu części środków z Budżetu Miasta. Jego celem jest włączenie obywateli w proces podejmowania decyzji dotyczących lokalnych inwestycji i projektów społecznych. Dzięki tej inicjatywie mieszkańcy mogą zgłaszać swoje pomysły, a następnie głosować na te, które uważają za najważniejsze dla rozwoju ich otoczenia.

Od momentu wprowadzenia budżetu obywatelskiego w Płocku w 2012 r. stał się on istotnym elementem lokalnej demokracji, umożliwiającym realny wpływ na kształtowanie przestrzeni miejskiej i odpowiadającym na faktyczne potrzeby społeczności. Nie jest to jedynie forma dystrybucji funduszy, lecz także platforma aktywnego uczestnictwa obywateli w procesach decyzyjnych dotyczących rozwoju miasta. Dotychczas zrealizowano niemal 150 projektów, obejmujących nie tylko rozwój infrastruktury, np. budowę dróg rowerowych, remont ulic i chodników, budowę placów zabaw dla dzieci i miejsc do rekreacji dla mieszkańców w każdym wieku, ale również inicjatywy kulturalne i sportowe, które umacniają więzi społeczne.

W 2024 r. odbył się nabór wniosków do **13. edycji Budżetu Obywatelskiego Płocka**. Zgodnie z zapisami *ustawy o samorządzie gminnym*, minimalna wysokość środków przeznaczonych na ten cel musi wynosić co najmniej 0,5% wydatków gminy, co w tej edycji przekładało się w Płocku na kwotę 6 373 511,28 zł. Środki te zostały podzielone procentowo pomiędzy dwie kategorie projektów:

- x ogólnomiejskie – w wysokości 40% środków przeznaczonych na Budżet Obywatelski w danym roku, czyli 2 549 404,52 zł, przy czym maksymalna wartość pojedynczego projektu to 2 mln zł,

- x osiedlowe – w wysokości 60% środków przeznaczonych na Budżet Obywatelski w danym roku, czyli 3 824 106,76 zł, podzielone po równo na dwie listy: procentową (proporcjonalnie do liczby mieszkańców danego osiedla) i rankingową (według liczby uzyskanych głosów), przy czym maksymalna wartość pojedynczego projektu to 550 tys. zł.

Proces konsultacji przebiegał według regulaminu określonego w Uchwale Nr 1025/LIX/2023 Rady Miasta Płocka z 30 listopada 2023 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych budżetu obywatelskiego z mieszkańcami miasta Płocka. W odniesieniu do poprzedniego regulaminu wprowadzono szereg zmian dotyczących procedur. Przede wszystkim przesunięto termin składania wniosków oraz zmodyfikowano zasady ich składania.

Projekty w dniach od 26 lutego do 17 marca 2024 r. mogli zgłaszać wyłącznie mieszkańcy, indywidualnie lub w grupach, co wykluczyło możliwość aplikowania przez organizacje pozarządowe oraz Rady Mieszkańców Osiedli. W kategorii projektów osiedlowych nie mogły już być zgłaszane projekty dotyczące jednostek oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe, zespoły szkół, szkoły ponadpodstawowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły specjalne, placówki wychowania przedszkolnego), placówek opiekuńczych (domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, żłobki) i instytucji kultury.

Nowym wymogiem stała się także ogólnodostępność projektów, co oznacza, że ich efekty muszą być nieodpłatnie dostępne dla wszystkich mieszkańców na równych prawach. Wprowadzono również listę projektów niedozwolonych, m.in. dotyczących wykonania jedynie dokumentacji projektowej, oraz inwestycji wymagających dalszego finansowania w kolejnych latach. Wskazano tutaj również projekty obejmujące budowę pomników, zakup biletów, voucherów, kart wstępu lub wejściówek do instytucji, zadania sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, prowadzące do naruszenia dobrych obyczajów czy przedsięwzięcia generujące wysokie koszty utrzymania (powyżej 5% wartości projektu rocznie). Dodatkowo, po raz pierwszy opiniowaniem propozycji zajęły się Rady Mieszkańców Osiedli.

Zmodyfikowano także zasady głosowania. Osoby poniżej 13. roku życia mogły oddawać głos stacjonarnie wyłącznie w obecności opiekuna prawnego. Wprowadzono imienne karty do głosowania, które można było pobrać ze strony internetowej, wydrukować i osobiście dostarczyć do punktu głosowania po okazaniu dokumentu tożsamości. Nowością była także modyfikacja sposobu podziału środków na wybrane w głosowaniu projekty. Utworzono tzw. rezerwę,

czyli zsumowane nierozdysponowane środki pozostałe w pulach ogólnomiejskiej i osiedlowej, które mogły być przeznaczone na sfinansowanie dodatkowych projektów z najwyższą liczbą głosów. Pozostałą kwotę rezerwy, która nie wystarczyła już na realizację kolejnego projektu, podzielono proporcjonalnie pomiędzy wszystkie wybrane do realizacji projekty. Gdyby kilka projektów zgłoszonych w tej samej lokalizacji kwalifikowało się do realizacji w wyniku głosowania, wykonany byłby ten, który uzyskał największą liczbę głosów.

Wnioski można było składać elektronicznie na stronie mojemiesto.plock.eu lub w formie papierowej. W tej edycji wpłynęło 48 propozycji, obejmujących zarówno infrastrukturę miejską (nowe przejścia dla pieszych, remonty chodników i ulic, modernizację ścieżki rowerowej), jak i zazielenianie przestrzeni publicznych. Nie zabrakło również projektów sportowych i edukacyjnych, np. budowy wrotkowiska i toru Ninja, modernizacji placów zabaw czy organizacji zajęć tanecznych dla dzieci i młodzieży. Jeden projekt został wycofany przez pomysłodawcę.

Proces budżetu obywatelskiego przebiegał według harmonogramu, obejmującego zgłaszanie projektów (od 26 lutego do 17 marca), weryfikację i publikację listy zaakceptowanych projektów (wyniki weryfikacji ogłoszono 4 lipca), możliwość odwołań (do 11 lipca), głosowanie (od 6 do 19 września) oraz ogłoszenie wyników (30 września).

Pośród zgłoszonych projektów pozytywną ocenę formalno-prawną uzyskało 30 wniosków, a po zakończeniu procedury odwoławczej (wpłynęło 1 odwołanie, a decyzja negatywna została podtrzymana) do głosowania zakwalifikowano 29 zadań, w tym 16 ogólnomiejskich i 13 osiedlowych. Dwa projekty ze względu na pokrywającą się lokalizację i zakres połączono w jeden projekt o charakterze ogólnomiejskim.

Mieszkańcy Płocka mogli oddać swoje głosy zarówno drogą elektroniczną, poprzez dedykowany system obsługi Budżetu Obywatelskiego Płocka dostępny na stronie mojemiesto.plock.eu, jak i w formie tradycyjnej w wyznaczonych punktach do głosowania. Stały punkt znajdował się w siedzibie Centrum ds. Organizacji Pozarządowych przy ul. Synagogałnej 4 i był czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00-17:00. Dodatkowo przygotowano 20 punktów mobilnych m.in.: w galeriach handlowych, wybranych szkołach, Mediatece czy na Starym Rynku podczas Półmaratonu Dwóch Mostów. Płocczanie po raz pierwszy mieli możliwość głosowania w specjalnie oznakowanym autobusie komunikacji miejskiej, który codziennie w określonych godzinach pojawiał się na wyznaczonych parkingach miejskich. Każdy mieszkaniec miał do dyspozycji dwa głosy: jeden na projekt ogólnomiejski i jeden na projekt osiedlowy. W głosowaniu wzięło udział 4 885 mieszkańców, oddając łącznie 9 014 głosów. Wybrano 13 zwycięskich projektów: 3 ogólnomiejskie i 10 osiedlowych.

Ilustracja 17.1: Mobilny punkt głosowania na projekty 13. edycji BOP

Źródło: Urząd Miasta Płocka

RAPORT O STANIE MIASTA PŁOCKA
ZA 2024 ROK

Tabela 17.1: Projekty wybrane do realizacji w 13. edycji BOP

Lp.	Numer projektu	Nazwa	Charakter
1	48	Remont drogi ul. Lasockieg – II etap	ogólnomiejski
2	6	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	ogólnomiejski
3	14	Nowoczesna pracownia komputerowa	ogólnomiejski
4	35	Doposażenie budynku przy ul. Nizinnej 39 służącego jako siedziba RMO Pradolina Wisły	osiedlowy (Pradolina Wisły)
5	24	Tężnia solankowa na Osiedlu Imielnica w Płocku	osiedlowy (Imielnica)
6	3	Park u zbiegu ulic Borowickiej i Basenowej	osiedlowy (Borowiczki)
7	39	Poprawa bezpieczeństwa na ul. Obrońców Płocka 1920 r.	osiedlowy (Dworcowa)
8	17	Rozbudowa placu zabaw w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej nr 16	osiedlowy (Tysiąclecia)
9	5	Przeście dla pieszych przy ul. Traktowej	osiedlowy (Winiary)
10	45	Tor Ninja	osiedlowy (Podolszyce Północ)
11	15	Budowa placu zabaw przy Batalionów Chłopskich 9	osiedlowy (Łukasiewicza)
12	40	Kolorowy plac zabaw w Parku Północnym	osiedlowy (Podolszyce Północ)
13	19	Teren rekreacji dla Skarpian	osiedlowy (Skarpa)

Źródło: Wydział Kultury i Wspierania Inicjatyw Społecznych Urzędu Miasta Płocka

Ponadto, w 2024 r. rozpoczęto **realizację projektów** wybranych w poprzedniej, 12. edycji, na co przeznaczono łącznie 5 971 453,18 zł.

Tabela 17.2: Wykaz projektów z 12. edycji BOP realizowanych w 2024 r.

Lp.	Numer projektu	Nazwa	Charakter	Stan realizacji
1.	47	A po lekcjach...	Ogólnomiejski	Zrealizowany
2.	11	Bezpieczny ciąg pieszo-jezdny na terenie Szkoły Podstawowej nr 3	Ogólnomiejski	Zrealizowany
3.	65	Pierwszy rowerowy single track w Płocku	Ogólnomiejski	W trakcie realizacji
4.	70	Ekologia i ergonomika w szkole Kopernika	Ogólnomiejski	Zrealizowany
5.	35	Aleja Platanowa dla Płocka	Ogólnomiejski	Zrealizowany
6.	25	Odrestaurowanie kapliczki Św. Jana Nepomucena	Ogólnomiejski	W trakcie realizacji
7.	31	Nasza edukacja	Osiedlowy (Dworcowa)	Zrealizowany
8.	61	Remont skweru przy muszli koncertowej	Osiedlowy (Borowiczki)	W trakcie realizacji
9.	69	Dbamy o zdrowie uczniów	Osiedlowy (Tysiąclecia)	Zrealizowany
10.	48	Cyfrowa E-Małachowianka	Osiedlowy (Stare Miasto)	Zrealizowany
11.	38	Cyfrowa przyszłość	Osiedlowy (Miodowa)	Zrealizowany
12.	51	Rodzinny festyn międzypokoleniowy	Osiedlowy (Łukasiewicza)	Zrealizowany
13.	23	Czternastkowa odnowa	Osiedlowy (Kochanowskiego)	Zrealizowany
14.	28	Plac zabaw dla Ósemki	Osiedlowy (Podolszyce Północ)	Zrealizowany
15.	12	Wielofunkcyjny plac zabaw dla dzieci na terenie Szkoły Podstawowej nr 3	Osiedlowy (Łukasiewicza)	Zrealizowany
16.	5	Nowoczesność w ZST	Osiedlowy (Wyszogrodzka)	Zrealizowany

Źródło: Wydział Kultury i Wspierania Inicjatyw Społecznych Urzędu Miasta Płocka

Ilustracja 17.2: Kompleks boisk oraz ciąg pieszo-jezdny przy Szkole Podstawowej nr 3 wykonano w ramach BOP

Źródło: Urząd Miasta Płocka

28 listopada 2024 r. Rada Miasta Płocka przyjęła Uchwałę Nr 161/VII/2024, wprowadzającą istotne zmiany w zasadach Budżetu Obywatelskiego Płocka na 2026 r. Ich celem jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców w proces partycypacji obywatelskiej. Ułatwieniu tego procesu mają służyć uproszczone procedury, większa przejrzystość oraz dostosowanie systemu do nowej platformy internetowej obsługującej wnioski.

Najważniejsze modyfikacje obejmują:

- ✗ nowy termin głosowania – 15-28 września i ogłoszenia wyników – do 10 października;
- ✗ zmiany w procesie składania wniosków i głosowania: zaktualizowano formularz zgłoszeniowy, zgodę na realizację projektów i kartę do głosowania;
- ✗ nowe zasady identyfikacji głosujących: mieszkańcy na karcie do głosowania podają cztery ostatnie cyfry numeru PESEL;
- ✗ doprecyzowanie własności nieruchomości: precyzyjnie określono, gdzie mogą być realizowane projekty;
- ✗ rozszerzenie listy projektów niedopuszczalnych: od tej edycji nie można dodatkowo zgłaszać projektów: ekonomicznie nieuzasadnionych, wskazujących konkretnego wykonawcę, tryb jego wyboru lub określone znaki towarowe, dotyczących zakupu środków transportu, o charakterze politycznym lub wyznaniowym, ujętych już w Budżecie Miasta lub Wieloletniej Prognozie Finansowej, zlokalizowanych na terenach lub w obiektach objętych inwestycjami z poprzedniej edycji BOP.

Ilustracja 17.3: Aleja Platanowa dla Płocka powstała w ramach BOP

Źródło: Urząd Miasta Płocka

Informacje dotyczące Budżetu Obywatelskiego Płocka, w tym stan realizacji projektów wybranych przez mieszkańców w głosowaniu, są na bieżąco aktualizowane na stronie internetowej mojemiesto.plock.eu.